

Hoe bereikt een wijkteam migrantengroepen?

ARTIKEL - 16 NOVEMBER 2016

Hoe bereiken sociale wijkteams bewoners die voor de hulpverlening vaak uit beeld zijn, zoals migrantengroepen? Jamila Achahchah begeleidt wijk- en jeugdteams bij het ontwikkelen van intercultureel vakmanschap. Wat leert zij wijkteamleden? En wat kunnen wijkteams en migrantenorganisaties doen om de samenwerking te verbeteren?

Jamila Achahchah: 'Ik leer wijkteamleden over diversiteitssensitiviteit. Hoe je als sociaal werker inclusief kunt denken en rekening houdt met alle zeven factoren van diversiteit. Dat zijn leeftijd, etniciteit, gender, seksuele voorkeur, religie, functiebeperking en sociaaleconomische status. Diversiteit is dus veel breder dan mensen vaak denken en behelst niet alleen cultuur en religie. Dit betekent dat het de taak van de professional is om de cliënt die tegenover hem of haar zit niet alleen als 'migrant' te zien, maar als een mens met al zijn verscheidenheid.'

Kijken naar cliënten vanuit alle diversiteitsfactoren

'Bij de trainingen die wij aan wijkteams geven, verwachten deelnemers vaak dat wij ze meer kennis geven over bijvoorbeeld de Turkse of de Marokkaanse cultuur. Maar die kennis kan ik ze niet geven, ook al ben ik zelf een Marokkaanse Nederlander. Dé Marokkaanse cultuur bestaat namelijk niet, net zoals dé Nederlandse cultuur niet bestaat. Wij proberen daarom hun blik te verbreden, om naar een cliënt vanuit alle diversiteitsfactoren te kijken. Dat begint bij bewustwording van eigen opvattingen en vooroordelen van de ander.'

Jamila Achahchah werkt binnen het programma [Kennissplatform Integratie & Samenleving](#). Het Kennissplatform is een programma van Verwey-Jonker Instituut en Movisie waarbij zij samen werken op het terrein van integratievraagstukken in Nederland. Het programma stimuleert en faciliteert het actuele debat en biedt concrete handvatten voor vragen van overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid financiert dit programma.

Wat is diversiteitssensitiviteit?

'Diversiteitssensitiviteit is maatwerk bieden', aldus Jamila Achahchah. 'Dit betekent dat je heel goed moet luisteren naar de ander. En dat vraagt meer inspanning van een professional, zeker in het begin. Bij een intakegesprek met een cliënt van niet-westerse herkomst kan je hiervoor de methode 'cultureel interviewen' inzetten. Bij deze vorm van dialoog focust de professional niet op het probleem zelf, maar vooral op de persoonlijke situatie van de cliënt, wat kan leiden tot een wederzijds begrip. Sommige sociaal werkers zijn geneigd om het probleem bij de ander te leggen, die zou niet toegankelijk zijn. Mijn mening is: jij bent als professional verantwoordelijk. En die verantwoordelijkheid drukt nog wat meer op sociale wijkteams, zij hebben immers de taak om te signaleren en door te verwijzen. Mensen kloppen niet zomaar bij je aan.'

Weten wijkteams migrantengroepen te bereiken?

Sociale wijkteams hebben de taak om zorg laagdrempelig aan te bieden. Groepen die eerder buiten beeld bleven, moeten zij wél bereiken. Bijvoorbeeld Nederlanders van niet-westerse herkomst in het geval van preventieve hulpverlening. Momenteel lijkt dit echter nog niet te lukken. Dit blijkt uit een [verkenning](#) (april 2016) bij elf wijkteams en migrantenorganisaties. De nieuwe aanpak van de wijkteams heeft niet direct invloed gehad op het beter bereiken van burgers met een niet-westerse herkomst. Ook het toegankelijker maken van de hulpverlening is voor deze burgers nog niet gelukt.

Waarom verloopt de samenwerking niet goed?

Migrantenorganisaties zijn van mening dat het wijkteam onder migrantengroepen weinig bekendheid heeft en dat er wantrouwen is als ze worden doorverwezen naar het wijkteam. Ook hebben ze redelijk wat op te merken over de toegankelijkheid van de wijkteams. Zo zouden ze te formeel communiceren, te bureaucratisch werken en niet outreachend genoeg werken. Wijkprofessionals lopen op hun beurt ook tegen knelpunten aan. Zij merken dat burgers met een niet-westerse achtergrond moeten wennen aan de eigen kracht-aanpak van de wijkteams. Tegelijkertijd vinden ze het soms moeilijk om de werkwijze en de veranderende regelgeving op een heldere manier uit te leggen aan mensen die de Nederlandse taal soms niet zo goed machtig zijn.

Wat kan anders?

Op basis van de verkenning en de gevonden knelpunten hebben de onderzoekers aanbevelingen geformuleerd.

Wijkteams kunnen:

- Meer aandacht hebben voor deskundigheidsbevordering over cultuursensitief werken in het team, bijvoorbeeld door een training diversiteit of regelmatig casuïstiekoverleg.

Wijkteams en migrantenorganisaties kunnen:

- Samen op lokaal niveau gerichte voorlichting geven over de wijkteams met migrantenorganisaties en sleutelpersonen om meer bekendheid en vertrouwen in het wijkteam te bewerkstelligen.
- Van beide kanten investeren in de relatie
- Structureel en gelijkwaardig samenwerken met goede afspraken over de rolverdeling en communicatie.

Gemeenten kunnen:

- Vragen naar de toegankelijkheid en diversiteitsgevoeligheid van de wijkteams. Benadruk dat het thema niet vrijblijvend is en duurzaam verankerd moet worden in de reguliere ontwikkeling van het wijkteam.
- Breng wijkteams en migrantenorganisaties met elkaar in contact en stimuleer de onderlinge samenwerking.

Meer lezen?

Download de verkenning [Over sociale wijkteams en diversiteit](#) (april 2016).

Kijk op www.kis.nl of neem contact op met [Jamila Achahchah](#).